

CURIERUL ORTODOX

PUBLICAȚIE
A BISERICII ORTODOXE
DIN REPUBLICA MOLDOVA

Apare din iunie 1995 cu binecuvântarea ÎPS Vladimir,
Mitropolit al Chișinăului și al întregii Moldove
Nr. 10 (105) 31 octombrie 2000

2000 DE ANI DE LA NAȘTEREA MÂNTUITORULUI

ISUS HRISTOS ESTE CENTRUL ISTORIEI UNIVERSALE

DIN DISCURSUL ÎPS VLADIMIR, MITROPOLIT AL CHIȘINĂULUI ȘI ÎNTREGII MOLDOVE, ROSTIT LA SERATA JUBILIARĂ
CONSACRATĂ ANIVERSĂRII A 2000 DE ANI DE LA ÎNTRUPAREA FIULUI LUI DUMNEZEU

Excelența Voastră, Domnule Președinte, Prea Sfințiți Episcopi și Prea Cucernici Părinți, Mult stimați Demnitari de Stat, iubii întru Hristos frați și surori!

Să mulțumim Tatălui nostru ceresc că ne-a învrednicit să ajungem cu bine la acest sfârșit de mileniu și să sărbătorim, plini de bucurie duhovnicească, 2000 de ani de la întruparea Fiului Său și Mântuitorului nostru.

Au trecut două mii de ani de creștinism, de slujire evanghelică, de mărturisire a dreptei credințe, de jertfă și de mântuire prin Iisus Hristos. Întruparea lui Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, stă la temelie apariției creștinismului în lume, după cum ne spune apostolul Pavel: "Când a venit plinirea vremii, Dumnezeu a trimis pe Fiul Său, născut de femeie, născut sub lege, ca să răscumpere pe cei de sub lege, primind înfierca" (Gal. 4: 4-5).

Fără îndoială, Biserica Creștină ajunge plenitudinea și desăvârșirea prin întruparea, răstignirea și învierea Mântuitorului și prin pogorârea Sfântului Duh în ziua Cincizecimii asupra Sfinților Apostoli, adunați în casa din Ierusalim.

Pogorârea Sfântului Duh a marcat momentul întemeierii Bisericii Creștine în lume, al întăririi ei în istorie, momentul noii legături dintre omenire și dumnezeire, legături care vor continua până la sfârșitul veacurilor, când, după cuvântul Sf. Ap. Petru, vor fi "ceruri noi și un pământ nou, în care va locui dreptatea" (II Petru 3, 13).

Apariția creștinismului a împărțit istoria lumii în două ere: înainte și după Hristos. Pentru creștinism Domnul nostru Iisus Hristos este centrul istoriei universale, iar anii istoriei Bisericii Creștine se numără de la nașterea Lui.

În era creștină dezvoltarea omenirii este în mod covârșitor influențată de învățătura Evangheliei lui Hristos, având permanent un rol hotărâtor în aspect religios-moral, științific, social și

cultural, adică în toate domeniile vieții și activității omenesti.

Pentru noi viața pământească trăită în istorie este o prefață a vieții cerești. După cum scria unul din Sfinții Părinți, "creștinii nu se deosebesc de

ceilalți oameni nici prin patrie, nici prin limbă, nici prin obiceiuri, căci ei nu locuiesc în anumite cetăți, nici nu au limba lor proprie, nici nu duc o viață deosebită... Iau parte la toate ca cetățeni... Sunt în trup, dar nu trăiesc după trup. Își duc viața pe pământ, dar trăiesc ca în ceruri. Se supun legilor în vigoare, dar viața lor e mai presus de legi... Într-un cuvânt, ceea ce este sufletul în trup, același lucru sunt creștinii în lume".

În primele trei secole creștinismul a luptat pentru existența sa cu statul roman și cultura greco-romană păgână, până când împăratul Constantin cel Mare (306-337), numit de Biserică "cel întocmai cu Apostolii", a acordat creștinilor libertatea religioasă prin edictul de la Milan din 313. Constantin cel Mare

este în istoria omenirii primul bărbat de stat care a pus problema respectării conștiinței religioase a fiecărui om și a înțeles necesitatea ei pentru ordinea socială și politică. Ca urmare, în Răsăritul ortodox s-au născut și au înflorit toate ramurile științei și culturii teologice. Aici au viețuit cei mai geniali Părinți ai Bisericii, care au formulat prin scrisul lor înaripat învățăturile creștine scoase din revelația Vechiului și Noului Testament și ne-au lăsat moștenire monumentală literatura patristică, din care se adapă până azi toate Bisericile Creștine din lume.

Din cercetarea știrilor de ordin literar-istoric-arheologic a vieții bisericești a daco-romanilor, strămoșii noștri, reținem că pe teritoriul nostru a predicat Sf. Apostol Andrei, creștinismul fiind apoi răspândit de coloniști soldați din armata romană, negustori, sclavi și chiar preoți.

Trebuie de reținut faptul că la daco-romani nu poate fi vorba de o încreștinare a poporului la o

anumită dată, de o convertire în masă din ordinul conducătorilor politici sau ca urmare a activității misionare. La daco-romani procesul de încreștinare are o notă specifică în sensul că a durat câteva secole, fiind vorba de un creștinism de factură populară, propovăduit de la om la om, rezultat al contactului direct al populației cu propovăduitorii noii credințe. Limba latină și credința creștină au fost factorii care au contribuit la unificarea băștinașilor cu noii veniți în Dacia de neamuri și credințe diferite. Romanizarea și creștinarea au fost două procese paralele care s-au încheiat odată, încât se poate afirma că poporul nostru s-a născut creștin.

Până la organizarea politică a statelor independente Moldova și Țara Românească în sec. IV, conform documentelor istorice, au existat episcopii ortodoxe, care păstoreau poporul.

(continuare în pag. 2)

DIN CUPRINS	VIZITA MITROPOLITULUI VLADIMIR ÎN IERUSALIM PAG. 3	Declarația Bisericii Ortodoxe din Moldova vis-à-vis de predarea obligatorie în școlile de stat a disciplinei "Educația moral-spirituală" PAG. 6	"ICHTHYS-MOLDOVA" O nouă organizație a tineretului din Moldova PAG. 7	
	MARTURIILE UNUI PĂȚIT De vrei să nu faci nimic, apucă-te de toate", mi-a trecut prin minte atunci când răsfoiam conspectul ei "Studierea Principiului Divin". PAG. 4	PRO ȘI CONTRA DESPRE LEGEA LIBERALIZĂRII AVORTURILOR Anual în Moldova sunt omorâți de către propriile mame, cu ajutorul medicilor specializați, fiecare al doilea copil sau 50%. Anul trecut au fost executați în spitalele noastre 27900 de copii nenăscuți. PAG. 6	De la hramul orașului- la hramul sufletului PAG. 7	INTERNACIONAL
	HRAMUL ORAȘULUI CHIȘINĂU PAG. 5			A trecut la cele veșnice PS. Serghei, episcop de Novosibirsk și Berdsk PAG. 8

Stimați cititori, Vă anunțăm că are loc abonarea la ziarul "Curierul Ortodox" pentru anul 2001. Puteți să Vă abonați la orice oficiu poștal din republică.

STIMAȚI CITITORI, ÎN CAZ CĂ, FIIND ABONAȚI LA PUBLICAȚIA NOASTRĂ, NU PRIMIȚI ZIARUL, VĂ ANUNȚĂM CĂ NU E VINA REDACȚIEI, CI A "POȘTEI MOLDOVEI", DE ACEEA VĂ RUGĂM SĂ VĂ ADRESAȚI, PENTRU A CLARIFICA LUCRURILE, LA OFICIUL POȘTAL UNDE AȚI PERFECTAT ABONAMENTUL.

ISUS HRISTOS ESTE CENTRUL ISTORIEI UNIVERSALE

DIN DISCURSUL ÎPS VLADIMIR, MITROPOLIT AL CHIȘINĂULUI ȘI ÎNTREGII MOLDOVE, ROSTIT LA SERATA JUBILIARĂ
CONSACRATĂ ANIVERSĂRII A 2000 DE ANI DE LA ÎNTRUPAREA FIULUI LUI DUMNEZEU

(inceputul în pag. 1)

Moldova, care există ca stat independent din 1359, s-a orientat pentru necesitățile organizării religioase către Patriarhia Ecumenică din Constantinopol și a început tratative cu Patriarhul Ecumenic pentru înființarea Mitropoliei Moldovei sub jurisdicția canonică a Patriarhiei de Constantinopol. Patriarhia Ecumenică a trimis, în repetate rânduri, ierarhi de origine greacă, însă moldovenii nu l-au acceptat nici pe unul. După tratative îndelungate și obositoare, Patriarhia Ecumenică a cedat și la 26 iulie 1401 Patriarhul Ecumenic Matei I, printr-o gramotă și o scrisoare trimisă domnitorului Alexandru cel Bun, a recunoscut pe Iosif (Mușat), moldovean de origine și rudă apropiată cu familia domnitoare, ca Mitropolit al Bisericii Moldovei cu reședința la Suceava, capitala țării. Mitropolia Moldovei avea sub dependența sa două episcopii: la Rădăuți și Roman. Mult mai târziu, în 1598, a luat ființă și episcopia Hușilor.

Sub raport administrativ-bisericesc, la începuturile statului moldovenesc ținuturile Iași (de ambele părți ale Prutului), Hotin, Soroca, Orhei și Lăpușna aparțineau direct de Mitropolie (cu timpul Hotinul a trecut la Episcopia de Rădăuți); iar Tigheciul, Fălciul (de ambele părți ale Prutului), Cahulul și celelalte teritorii până la mare aparțineau de Episcopia Romanului. După 1598, când s-a înființat Episcopia Hușilor, în cadrul ei au trecut ținuturile Fălciu, Cahul, Tigheci, Lăpușna, Orhei și Soroca.

În urma războiului ruso-turc din anii 1806-1812, prin pacea din 16 mai 1812 Moldova din stânga Prutului a fost anexată la Rusia țaristă. Către acest moment pe acest teritoriu existau 777 biserici parohiale din care 40 de piatră, una din cărămidă, iar restul din lemn. Mai existau peste 30 mănăstiri, dintre care mănăstirea Vărzărești, atestată în 1420, Căpriana, atestată în 1429, Hâncu, atestată în 1677, Hârbovăț, Hârjauca, Țigănești, Saharna, Condița, Curchi, Tabăra, Răciula, Hirova, Frumoasă, Japca, Dobrușa, Călărășeuca, Cușilăuca, toate atestate în sec. XVIII.

La 21 august 1813, țarul Alexandru I a aprobat Sinodului Bisericii Ruse înființarea Arhiepiscopiei Chișinăului și Hotinului în frunte cu Mitropolitul Gavriil Bănulescu-Bodoni, care a organizat noua eparhie, introducând o serie de instituții specifice Bisericii Ruse. Astfel și-a ales un episcop vicar în persoana lui Dimitrie Sulima, a format o instanță de judecată, a instituit blagociniile, a deschis un seminar duhovnicesc și o tipografie eparhială.

Cu toate că prin administrația țaristă urmărea rusificarea teritoriului, inclusiv prin Biserică, tipografia a tipărit în românește o serie de cărți bisericești și laice, precum *Liturghierul* (1815), *Ceaslovul* (1817), *Psaltirea* (1818), *Mineul de obște* (1819), *Apostolul* (1820), *Evanghelia* (1820), *Bucoavna română-rusă* (1814), *Gramatica ruso-română* (1819).

Mitropolitul Gavriil s-a manifestat distinct prin activitatea sa fructuoasă în toate aspectele administrării bisericești, plănuiind și ridicarea unei catedrale mitropolitane în Chișinău. Dar nu a reușit, trecând spre veșnică odihnă la 30 martie 1821, fiind înmormântat la mănăstirea Căpriana.

Lucrarea Mitropolitului Gavriil a continuat-o fostul lui vicar, arhiepiscopul Dimitrie Sulima, care a lucrat cu dăruire pentru promovarea vieții bisericești din eparhie. Din 1839 încep să funcționeze școli parohiale în toată Rusia.

În cele din Basarabia, în număr de 326, limba de predare era cea "moldovenească". Însuși arhiepiscopul Dimitrie, de origine ucrainean, a tradus în românește un manual, intitulat "Începuturile învățaturii creștine" pentru necesitățile acestor școli.

O realizare deosebită a arhiepiscopului Dimitrie este Catedrala "Nașterea Domnului" din Chișinău, cu două altare și cu o impunătoare clopotniță (1830-1836). Tot datorită acestui ierarh s-au ridicat biserici noi în Chilia, Ismail, Bender, Akerman, Hotin, precum și peste 40 locașuri în mediul rural.

Arhiepiscopul Dimitrie Sulima a trecut la cele veșnice la 4 august 1844, fiind înmormântat în catedrala mitropolitană zidită de el.

Reformele agrare și politice, care au avut loc în Rusia în perioada următoare, au dus la consolidarea Ortodoxiei și a rolului ei în viața Rusiei țariste. Aceste reforme au avut urmări și pentru Arhiepiscopia Chișinău, care a fost condusă de următorii arhiepiscopi ruși numiți de Sinodul din Petersburg: Irinarh Popov (1844-1858); Antonie Șokotov (1858-1871); Pavel Lebedev (1871-1882); Serghe Liapidevski (1882-1891); Isaachie Polojenski (1891-1894); Neofit Nevodcicov (1892-1898); Iakov Piatnițki (1898-1904). Toți erau oameni de carte, magiștri sau candidați în teologie.

Betleem. bazilica Nasterea Mântuitorului

În urma reformelor s-a îmbunătățit considerabil situația clerului, care era salarizat de stat, iar parohiile dispuneau de suprafețe agricole pentru preoți și diaconi. Datorită stării materiale satisfăcătoare, în toată jumătatea a doua a veacului trecut s-au construit și s-au reparat numeroase biserici de mir. De exemplu, numai în timpul conducerii arhiepiscopului Antonie s-au ridicat din temelie ori s-au refăcut în jur de 300 de biserici. Situația a continuat și sub urmașii săi, încât în 1903 eparhia avea 1072 de biserici, din care 795 din piatră, 254 din lemn și 23 din cărămidă.

Tot în această perioadă Biserica din Basarabia a desfășurat o apreciabilă acțiune de asistență socială: prin așa-numitele "frății" sau "frățimi", care veneau în sprijinul celor săraci. Prima "frățime" a fost cea din Chișinău, cu numele "Alecsandru Nevski" (1866), cu un azil pentru săraci și bolnavi (în prezent biserica "Sf. Vladimir"). Se înființează primele biblioteci parohiale și protopopești și se acordă o atenție deosebită activității misionare în vederea combaterii lipovenismului sau a unor secte de origine rusească (hăliști, molocani).

Această perioadă a produs și o serie de personalități bisericești care s-au manifestat fructuos în diferite activități bisericești. Dintre cărturarii care au activat în Basarabia sunt preoții Ioan Neaga și Grigorie Călin, traducători din rusește, Nicolae Lașcov, preot și profesor de religie din Chișinău. Între marii predicatori, misionari și păstori de suflete sunt preoții Petru Doñici din Chișinău, Pavel Frolov din Cornești, Macarie Untu, Ioan Cornovan, Nicolae Vlaicov-Vlaicu, Ioan Butuc, Teodosie Valovei, Grigorie Lașcov și alții. Trei basarabeni au activat în vechea Românie: mitropolitul Iosif Naniescu al Moldovei (1820-1902), fiu de preot din Răzălăi-Soroca, ieromonahul Anania Melega, autor de lucrări originale și traduceri din limba rusă, com-

pozitorul și dirijorul corului Catedralei Mitropolitane din Iași Gavriil Muzicescu (1847-1903). Dintre basarabeni care și-au desfășurat activitatea în alte părți ale Rusiei menționăm pe Arsenie Stadnițchi, fiu de preot din Comarova-Hotin, magistru în teologie al Academiei din Kiev, profesor la Seminarul din Chișinău și rector al celui din Novgorod, profesor și rector al Academiei Teologice din Moscova, episcop, arhiepiscop al Pscovului, mitropolit al Novgorodului, iar în 1917 unul din cei trei candidați la scaunul patriarhal; exilat de sovietici în Siberia. Cunoscutul compozitor și dirijor al corurilor catedralelor Alecsandru Nevski și Sf. Isaac din Petersburg, Grigore Livovschi, era fiu de cântăreț din Lincăuți-Soroca. Preotul Nicolae Grosu, magistru al Academiei Teologice din Kiev, a activat ca profesor două decenii, până la desființarea Academiei. Tot din Basarabia era originar și arhimandritul Anatolie Tihai din Tărășăuți-Hotin, absolvent al Academiei din Kiev, care a lucrat vreo 20 de ani în cadrul Misiunii ortodoxe ruse din Japonia alături de încercatul misionar din această țară, mitropolitul Nikolae Kasatkin.

Războiul ruso-japonez din 1904-1905 a dus la înfrângerea armatei și flotei rusești, ceea ce, împreună cu răscoalele și grevele muncitorești din Petersburg, Moscova și alte orașe ale Rusiei, au provocat schimbări structurale în orânduirea de stat a Rusiei, care au afectat și Biserica Ortodoxă. Mișcarea de înnoire din anul 1905 și apoi starea anarhică din anii următori a avut urmări și asupra Bisericii Ortodoxe din Basarabia. În această perioadă în fruntea eparhiei s-au aflat arhiepiscopii Vladimir Sincovschi (1904-1908), Serafim Ciciagov (1908-1914), Platon Rojdestvenschi (1914-1915) și Anastasie Gribanovski (1915-1918).

Din anul 1905 începe și în Basarabia o mișcare națională, preoții cerând introducerea limbii băștinașilor în biserică și școală, publicații proprii. Congresul preoților din 1905 a cerut restaurarea Patriarhului Rus și autonomia Bisericilor de la marginile imperiului, sub conducerea unor mitropoliți. Tot congresul din 1905 a hotărât să înființeze tipografia eparhială în care să se editeze cărți de slujbă și de învățatură, precum și ziare în limbile populațiilor de aici: română, ucraineană și bulgară. În 1906 tipografia a fost redeschisă și au apărut cărți de slujbă precum: *Psaltirea* (1907), *Molitfenicul* (1908), *Cărticică de rugăciuni* (1909), *Evanghelia* (1912), *Viețile sfinților* (1907-1915) în opt volume.

La 25 ianuarie 1908 a apărut primul număr al revistei "Luminătorul", redactată de preotul profesor Constantin Popovici și de ieromonahul Gurie Grosu, viitor mitropolit, originar din s. Nimoreni.

O urmă adâncă în literatura religioasă din acea perioadă a lăsat preotul-poet Alexei Mateevici (1888-1917), neprețuit timp îndelungat la justa valoare, care printre alte opere a creat poezia-îmn "Limba noastră", scrisă la 17 iunie 1917; trecând examenul timpului, această poezie a devenit îmn al Republicii Moldova.

După revoluția bolșevică din 1917, Rusia țaristă s-a destrămat și Basarabia a trecut în componența României. Arhiepiscopul Anastasie Grabanovschi a părăsit eparhia în mai 1918, iar Biserica locală a trecut sub jurisdicția Bisericii Ortodoxe Române.

În perioada 1918-1944 eparhia, devenită în 1928 Mitropolie a Basarabiei, a fost cărmuită de arhiepiscopul Nicodim Munteanu (1918-1919), devenit mai târziu al doilea Patriarh al României, Mitropolitul Gurie Grosu (1920-1936), mitropolitul Efrem Enachescu (1936-1944).

Ambii mitropoliți au fost înmormântați la mănăstirea Cernica în 1943 și respectiv 1968.

(continuare în pag. 3)

ISUS HRISTOS ESTE CENTRUL ISTORIEI UNIVERSALE

DIN DISCURSUL ÎPS VLADIMIR, MITROPOLIT AL CHIȘINĂULUI ȘI ÎNTREGII MOLDOVE, ROSTIT LA SERATA JUBILIARĂ
CONSACRATĂ ANIVERSĂRII A 2000 DE ANI DE LA ÎNTRUPAREA FIULUI LUI DUMNEZEU

(continuare din pag. 2)

Mitropolia avea o singură eparhie sufragana, a Cetății Albe-Ismailului, înființată în 1923 și cărmuită de episcopii Nectarie Cotlarciuc (1923-1924), Iustinian Teculescu (1924-1932), Dionisie Erhan (1932-1941), Policarp Morușa (1941-1944). Ultimul episcop, Antim Nica (basarabean), ales în ianuarie 1944, nu și-a putut continua activitatea datorită anexării teritoriului la Uniunea Sovietică. A devenit mai târziu arhiepiscop la Galați.

În 1923 s-a înființat Episcopia Hotinului, cu sediul la Bălți, dar sufragana Mitropoliei Bucovinei. A fost cărmuită de episcopii Visarion Puiu (1923-1935), Tit Sumedrea (1935-1940), iar în timpul războiului de Partenie Ciopran.

În perioada interbelică a continuat înflorirea vieții bisericești, Ortodoxia fiind ocrotită de stat. A ființat cu succes învățământul religios, inclusiv predarea religiei în școală. S-a îmbunătățit pregătirea cadrelor preoțești, a înflorit activitatea socială și cultural-religioasă a Bisericii. Acest pământ a dat lumii ortodoxe multe personalități remarcabile, dintre care arhiepiscopul de Galați Antim Nica și mitropolitul Olteniei Nestor Vornicescu, decedați recent, precum și mitropolitul Ardealului Antonie Plămădeală.

Dupa 1944 actualul teritoriu al Republicii Moldova este anexat de către Uniunea Sovietică și Biserica locală trece din nou sub jurisdicția Patriarhiei Ruse. Din cele peste o mie de biserici au fost închise îndată după anexare aproximativ 500, între care și Catedrala Mitropolitană din Chișinău. După 1957-1958 a început o perioadă de luptă împotriva religiei, fiind închise alte 300 de biserici, și pe rând mănăstirile. Au rămas deschise mai puțin de 200 biserici și doar mănăstirea de maici de la Japca. În anii 1947-1948 mulți preoți, cântăreți și credincioși au fost închiși sau deportați în Siberia (între ei Gheorghe Armașu, Ioan Sochircă, e ș.a.). Alții s-au refugiat în România, unii din ei fiind și acolo prigoniți de regimul comunist. Bunurile Bisericii au fost trecute în proprietatea Statului.

În perioada dintre anii 1944-1989 la căma Bisericii din RSSM s-au aflat episcopul Ieronim Zaharov (1944-1947), episcopul Benedict Poleacov (1947-1948), mitropolitul Nectarie Grigoriev (1948-1969), episcopul Vartolomeu Gondarovich (1969-1972), arhiepiscopul Ionatan Capolovici (1972-1987), mitropolitul Serapion Fadeev (1987-1989).

Dupa 1985 în Uniunea Sovietică, odată cu "perestroica" începe liberalizarea vieții bisericești.

Din 1989 începe procesul de redeșteptare a conștiinței naționale și religioase a poporului. După reintroducerea alfabetului latin, adoptării legii despre limba de stat și proclamarea independenței Republicii Moldova, eparhia Chișinăului, prin Tomosul din 5 octombrie 1992, a fost ridicată de către Patriarhia Moscovei la rangul de Mitropolie, obținând o largă autonomie.

În prezent Mitropolia Chișinăului și a întregii Moldove este împărțită în patru eparhii: Eparhia din Centru în subordine directă a Mitropolitului, Eparhia de Edeneț și Briceni în subordinea Episcopului Dorimedont Cecan, Eparhia de Tiraspol și Dubăsari în subordinea Episcopului Iustinian Ovcinnicov și Eparhia de Cahul și Lăpușna în subordinea Episcopului Anatolie Botnaru. În cadrul Mitropoliei funcționează 1025 biserici și 40 de mănăstiri și schituri. Continuă reparațiile bisericilor vechi, se construiesc locașuri noi atât în mediul urban, cât și în cel rural.

Învățământul religios este asigurat de Academia (Facultatea) Teologică Chișinău, Seminarul Teologic de la mănăstirea Noul Neamț, Seminarul Liceal de Fete de la mănăstirea Suruceni. Mulți tineri și tinere își fac studiile la instituțiile de învățământ teologic din România, Ucraina, Rusia.

Nesatisfăcătoare este starea de lucruri în privința reînnoirii religiei ca obiect de studiu în școală. Nu vedem înțelegere adecvată în acest domeniu din partea organelor de resort. Însă la nivel local, prin străduința preoților și cu acceptul directorilor de școli și licee, deja se susțin lecții de religie.

Mitropolia editează în ultimii ani multă literatură bisericească pentru slujbă și pentru lectură folositoare credincioșilor. Apar ziarul ortodox "Curierul Ortodox", "Clopotnița", "Steaua Betleemului", "Ekklesia", precum și ziare locale în protopopii și parohii.

Pe lângă unele parohii, mai ales în municipiul Chișinău, s-au deschis biblioteci de carte religioasă, care se bucură de solicitarea multor credincioși.

O atenție deosebită se acordă în ultimii ani (slujirii) activității sociale a Bisericii. Astfel, tot mai amplu se desfășoară colaborarea Bisericii cu Armata Națională. Aproape în toate penitenciarele sunt deschise capele sau paraclise pentru mângâierea duhovnicească a celor condamnați. În multe spitale de asemenea funcționează paraclise, precum și în azilul pentru bătrâni din Chișinău. O pildă demnă de urmat în activitatea de caritate este

orfelinatul pentru copii "Sf. Iosif" din Chișinău, patronat de mănăstirea Hâncu.

Desfășurarea unei ample activități de caritate este împiedicată de starea economică precară a Bisericii, însă pe viitor sperăm să găsim soluții practice de animare a acestei activități.

Onorată asistență

Făcând această succintă retrospectivă a istoriei creștinismului pe meleagurile noastre, ne convingem încă o dată că Biserica lui Hristos este veșnic biruitoare și înfloritoare.

Anul 2000, an jubiliar pentru toți mărturisitorii lui Hristos, este în diferit mod sărbătorit pe întreg globul pământesc.

Cea mai semnificativă sărbătoare a avut loc la 7 ianuarie 2000, Nașterea Domnului nostru Iisus Hristos stil vechi, la Sfântul Mormânt din Ierusalim, unde sau adunat Întâi Stătătorii tuturor Bisericilor Ortodoxe Locale și Conducătorii Statelor ortodoxe. Am avut marea fericire și satisfacție duhovnicească să particip la această sărbătoare în calitate de Întâi Stătător al Bisericii Ortodoxe din Moldova.

În decursul anului au fost organizate sărbători ale Jubileului-2000 în parohii și județe. Programe ample și interesante au fost realizate în special în județele Ungheni și Orhei.

Astăzi sărbătorim Jubileului-2000 în capitala țării noastre și ne bucurăm că Primăria municipiului a decis să transforme sărbătoarea laică, ziua orașului în Hramul Orașului. Sperăm că acest început va fi de bun augur și locuitorii capitalei vor avea și ei o zi a hramului.

Sper că sărbătorirea Jubileului Creștinismului nu se va mărgini prin manifestări festive. Fiecare din noi, comunitatea întreagă, trebuie să marcăm acest eveniment printr-o cercetare mai minuțioasă a cugetelor, a faptelor noastre, printr-o trăire mai amplă întru Hristos. Cea mai frumoasă sărbătorire a Jubileului lui Hristos trebuie să fie urmarea învățurii Lui.

În încheiere transmit tuturor binecredincioșilor creștini din cuprinsul Mitropoliei urări de sănătate, fericire și mântuire sufletească, în speranța că cu binecuvântarea Mântuitorului vom fi vrednici să spunem: Bun venit, Mileniul III, aducând slavă și mulțumiri Fiului lui Dumnezeu.

Binecuvântarea Domnului să fie peste toți cu al Său Har și cu a Sa iubire de oameni, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!

VIZITA MITROPOLITULUI VLADIMIR ÎN IERUSALIM

În zilele de 22-26 octombrie, Înalt Prea Sfințitul VLADIMIR, Mitropolitul Chișinăului și al Întregii Moldove, a vizitat, în componența unei delegații oficiale a Republicii Moldova, Orașul Sfânt Ierusalim.

Vizita a fost prilejuită de Ziua Îngerului a Prea Fericitului Părinte Diodor I, Patriarhul Ierusalimului.

Delegația moldovenească i-a înmănat Prea Fericitului o scrisoare de felicitare din partea Președintelui Republicii Moldova, dl Petru LUCINSCHI, și sculptura "Bunul Păstor", realizată de plasticianul moldovean Iurie Canașin.

În cuvântul său de mulțumire, Prea Fericitul Diodor I a menționat între altele:

"Vedem în acest dar o expresie a dragostei și stimei Excelenței Sale dl Președinte, care reprezintă cetățenii acestui stat, poporul bine-

Ierusalim, Muntele Templului

credincios, care pe parcursul multor secole întreține strânse relații cu Patriarhia de Ierusalim. Acest dar – sculptura "Bunul Păstor" – constituie un aport la relațiile istorice bune și trainice, care s-au stabilit între aceste două Biserici. Apreciam înalt activitatea conducerii statului Dumneavoastră și exprimăm încrederea, că ea va servi la reînnoirea legăturilor creștinilor din Moldova cu Pământul Sfânt".

Pentru activitatea Sa arhipăstorească și truda întru promovarea credinței adevărate, ÎPS VLADIMIR a fost decorat cu Ordinul Sfântului Mormânt, cea mai înaltă distincție a Bisericii Ortodoxe din Ierusalim.

Octavian MOȘIN, consilier mas-media al Mitropoliei Chișinăului și a Întregii Moldove

MINUNILE FALSE ȘI NATURA ENERGILOR PRIN CARE SE LUCREAZĂ FĂRĂDELEGEA

Pe lângă multe lucruri noi care în ultima vreme au intervenit în viața noastră cu o deosebită insistență, sunt și practicile oculte, cu mulțimea lor de varietăți și ramificații, prin care puterea demonică, prin mijlocitorii ei – o mulțime de vrăjitori, ghicitori, astrologi, prezicători, magi, care pretind a cunoaște ceea ce este necunoscut în om și în natură – își fac neagra lor muncă de înrobire a sufletului uman. Aceste practici erau cunoscute din antichitate la toate popoarele, însă au fost interzise cu asprime încă în Legea Veche ca fiind contrare credinței date de Dumnezeu: „Să nu alergați la cei ce cheamă morții; pe la vrăjitori să nu umblați și să nu vă întinați cu ei. Eu sunt Domnul Dumnezeu vostru” (Lev. 19, 31). „Dacă vreun suflet va alerga la cei ce cheamă morții și la vrăjitorii, ca să desfrâneze în urma lor, Eu voi întoarce fața mea împotriva sufletului aceluia și-l voi pierde din poporul lui” (Lev. 20, 6).

Cu scurgerea timpului au apărut mai multe varietăți ale ocultismului care, ca și în vechime, apelează la forța întunericului. În

zilele noastre poți întâlni cu nemiluita anunțuri în presă, la radio și televizor, prin care un mare număr de așa-numiți extrasenzori și bioterapeuți, unii având chiar clinicile lor, își propun serviciile în tratarea multor boli prin – cum zic ei – metode netradiționale. Și, spre regret, multă lume rătăcită li se adresează după ajutor.

Cine sunt, totuși, extrasenzorii? Răspunsul îl aflăm chiar de la unul din ei – extrasenzorul A. Babici: „Ca și în poveste, în viață există diferite fenomene extrasenzoriale, provocate de așa-numitele forțe energetice negre și albe. Destinația primelor este să le facă oamenilor rău. Celalalte forțe – le vom numi deocamdată purtătoare ale energiei vitale, adică cele albe – sunt capabile să neutralizeze răul forțelor negre. Pe purtătorii forțelor negre, încă în timpurile vechi, strămoșii noștri îi numeau vrăjitori. Purtătorii forțelor energetice, capabile să lupte cu cele rele, sunt numiți astăzi extrasenzori”. În cartea sa „Diagnostica karmei”, G. Lazarev

recunoaște că și-a început cariera fiind vrăjitor, mai apoi extrasenzor, iar mai târziu și-a alcătuit un sistem propriu de diagnosticare și tratare pe baza karmei omului (în sistemul filozofic brahmanic, karma desemnează o lege universală în virtutea căreia soarta oamenilor ar fi determinată de acțiunile lor din încarnările anterioare). Dar câteodată folosește și acum metodele magiei.

Din cele expuse se cere făcută concluzia că extrasenzorii sunt vrăjitori buni sau purtători ai magiei albe. Dar magia – fie albă spre a face bine, fie neagră spre a face rău sau verde spre tămăduire – rămâne totuși magie. Prin exercițiile extrasenzorilor se acționează asupra psihicului omenesc și se influențează voința pacientului. Și chiar atunci când la prima vedere aceste acțiuni pot părea binefăcătoare, întru însănătoșirea omului, aceasta se întâmplă apelând la metodele oculte de altădată.

(va continua)

Preot Ioan LISNIC

MĂRTURIILE UNUI PĂȘIT

Stimați cititori, în numărul trecut am început publicare mărturiilor unor persoane ce au trecut prin rășnița unor secte tota-litare și care distrug personalitatea omului, prefăcându-l în rob al unui idol, sau dumnezeu închipuit. Credem că aceste mărturii sincere, spuse de la inimă de către cei ce au trecut prin acest infern, vor ajuta celor care încercă să afle Adevărul în alte religii decât în cea creștină, să evite o decizie greșită care poate să le aducă multe suferințe sufletești și chiar moartea spirituală.

(cotinuaie din numărul 9 (104))

„De vrei să nu faci nimic, apucă-te de toate”, mi-a trecut prin minte atunci când răsfoiam conspectul ei „Studierea Principiului Divin”. I-au ros creierii bine bieteii fete, oare cum mai judecă sănătos – asta-i cu adevărat „divin”.

O escrocherie de obtuzități, o avalanșă de asocieri și asemănări – astfel explică ei „logic” și „înțelept” tot ce s-a petrecut și se petrece pe pământ, începând de la crearea lumii și ajungând la cea de-a II-a venire a Salvatorului, care nu-i altcineva decât... Moon – „doctor în științe, păstor, teolog, medic, inginer, poliglot” (cunoaște 2 limbi!), etc. Un om atât de „erudit”, miliardar cu atâția copii „geniali” (și cu 6 soții!) – impunător, nu? În sfârșit filmul vieții „Tatălui Universului”, plină de greutate învinse, ani de pușcărie și colonie, eforturi supraomenești de a pune baza „restaurării întregii lumi spirituale și materiale... până la proclamarea sa ca mesia. Și când te gândești că toată această

gamă de nerozii paranoice formează „o știință” întreagă, menită să reeduce, pas cu pas, noii membri:

Lecția I.

1. Încredere absolută în figura centrală (prin el lucrează Dumnezeu).

2. Se respectă strict orarul: atitudinea față de orar reflectă disciplina.

3. La lecție nu se întârzie, așa cum nu se întârzie la viceu.

4. Respect și dragoste în relațiile cu frații și surorile (de credință - n.n.).

5. Deviza pentru activitate: „Niciodată să nu mă predau”.

6. Critica, plângerile și învinuirile le împachetați frumos și le aruncați la urna cu gunoi.

7. În fiecare zi am un scop, pentru a nu pierde ziua fără sens.

Nu știu dacă în Academia noastră de Poliție sau în Armata Națională se respectă cu atâta rigurozitate disciplina și toate ordinele venite de mai sus. Zic ordine, deoarece în esență toată această strategie se aseamănă cu organizarea unei armate care,

din păcate, crede în această ideologie și cu o supunere oarbă sunt gata de a îndeplini cuvintele lui „Tata și a dumnezeirii”, care până la urmă nu e altceva decât supunerea întregii lumi. Această stratagemă a fost proclamată fără echivoc de Moon în ianuarie 1990: „În timpul decăderii Imperiului Roman creștinii au preluat diferite funcții de stat. Văd limpede că dacă membrii noștri, pe lângă desăvârșirea morală la

Moon și soția lui

care au ajuns, urmându-l pe Moon, vor izbuti să atingă și performanțe profesionale, atunci posibilitățile noastre în Europa de Răsărit vor fi fără limite. Cineva

trebuie să moștenească funcțiile de stat ale imperiului comunist descompus, iar de lideri adevărați noi avem mare nevoie”.

Astfel, scopul final al mooniștilor și al celorlalte secte este nu numai de a recruta cât mai mulți membri din rândul tineretului, dar și de a veni la putere. Ei nu se orientează spre un câștig temporar și rapid, ci fac investiții, acumulează influență pentru a domina. Sectanții vânează tineri talentați, energici și capabili – distrug, deci, viitorul țării noastre.

Lena, însă, toate acestea le-a înțeles mult mai târziu. Deși din capul locului le-a spus că poate agree activitățile și organizațiile lui Moon, nu-l poate concepe ca pe un mesia. La care liderii i-au răspuns că așa e la început, dar cu timpul, frecventând seminarele, respirând „același aer” cu frații, va înțelege că altfel nu poate fi.

Fete și băieți buni, veseli (una din reguli era buna dispoziție permanentă), oameni simpli (simpli de tot, căci majoritatea aveau studii medii sau superioare neterminate) – i-au părut la început unși cu miere. S-a bucurat când le-au promis că vor studia limba engleză, mulți dintre ei o vorbeau deja; dar s-au limitat doar la câteva ore de limbă coreeană („viitoare limbă de circulație mondială” ?!) Dar toate acestea au fost la început...

Panuș Aliona

(Va urma)

HARAMUL ORAȘULUI CHIȘINĂU

Sâmbătă, 14 octombrie 2000, chișinăuenii au serbat Hramul orașului.

Au fost clipe sacrale în această zi de sărbătoare sufletească, când în întreaga lume pravoslavnică este prăznuit Acoperământul Maicii Domnului. Zi în care comemorăm miracolul revelației Maicii Domnului din biserica Vlahernei a Constantinopolului.

Împărăteasa Cerului și Acoperitoarea a toată lumea, Preasfânta Fecioară, Născătoarea de Dumnezeu este cea care permanent ne acoperă cu cinstul său omor, ce strălucește mai mult decât soarele. Ea este grabnic ajutoarea și mijlocitoarea tuturor celor însetați de cele dumnezeiești și care își plâng păcatele săvârșite.

De această mare sărbătoare pravoslavnică și în acest an jubiliar – 2000 de ani de la Nașterea Domnului nostru Iisus Hristos, cu binecuvântarea Întâi Stătătorului Bisericii Ortodoxe din Moldova s-a hotărât fixarea serbării Hramului or. Chișinău anume în această zi.

Cu acest prilej în Piața Marii Adunări Naționale s-au adunat enoriașii bisericilor din municipiu, precum și din întreaga republică, împreună cu înaltele fețe bisericești și statale. Au fost aduse spre închinare și moaștele Cuviosului Antipa Românul.

La cererea Înalt Prea Sfințitului VLADIMIR, Mitropolitul Chișinăului și al Întregii Moldove, și cu binecuvântarea Prea Fericitului Părinte ALEXIE II, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Ruse, moaștele acestui sfânt (mâna dreaptă) au fost aduse recent în țară de către doi monahi ai mănăstirii Valaam

perioadă a vieții părea a fi un copil lipsit de simplele însușiri firești și cu totul nepriceput. Din aceste considerente însuși dascălul său i-a sfătuit pe părinți să abandoneze școala și să-l învețe un meșteșug. Atunci copilul a început a plânge, zicând: "nu meșteșug vreau, ci singura mea dorință este să pot citi și până la moarte mă voi ține de dumnezeiasca lectură".

Răvnilor copil a rezistat și a înfruntat toate greutățile și astfel s-a ridicat pe cele mai înalte trepte duhovnicești.

A făcut ascultare în mai multe mănăstiri din România, iar apoi, fiind povățuit de duhovnic, a plecat pe muntele Athos. Ultimii

Secvență din timpul Liturghiei

ani din viață i-a petrecut în mănăstirea Valaam, unde și trece la domnul la 10 ianuarie 1882. Cuviosul a fost canonizat de către Biserica Ortodoxă Greacă în anul 1906 și este venerat în Biserica Ortodoxă la 10 ianuarie.

La ora 10.00, în fața Catedralei Mitropolitane "Nașterea Domnului", Mitropolitul VLADIMIR a oficiat Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie, alături de Prea Sfințitul ANATOLIE, Episcopul de Cahul și Lăpușna, Prea Sfințitul DORIMEDONT, Episcopul de Briceni și Edineț, și a unui sobor de preoți.

După serviciul religios, Înalt Prea Sfințitul Mitropolit VLADIMIR a oferit în dar Primarului General Serafim Urecheanu icoana "Acoperământul Maicii Domnului", întru păzirea și ocrotirea acestei cetăți.

A urmat procesiunea de sfințire a ofrandelor aduse de enoriașii din județele eparhiei de centru, după care s-a desfășurat procesiunea de înconjur a catedralei.

În jurul orei 13.00 a avut loc sfințirea steagurilor de luptă și înmânarea lor, de către Mitropolitul VLADIMIR, Ministerelor Afacerilor Interne și Apărării.

Pe aceste steaguri este redată imaginea Sfântului, Slăvitului, Marelui Mucenic

Înmânarea steagului de luptă

Gheorghe, purtătorul de biruință. Este acel sfânt ce a trecut prin toate vămile muceniei: loviri cu sulița, bătaii la tălpi, lespezi de piatră pe piept, încălțăminte cu cuie, băutură otrăvită și altele. Dintre toți sfinții sărbătoriți în lumea creștină, puțini au ajuns la faima de care s-a bucurat și se bucură Sf. Gheorghe la poporul nostru. Se știe apoi că multă vreme ocrotitorul oștirilor noastre a fost același Sfânt Gheorghe. La fel și steagul Moldovei, trimis de către Ștefan cel Mare și Sfânt la mănăstirea Zografu din Muntele Athos, are chipul Sfântului Gheorghe, doborând balaurul.

O dovadă este și rugăciunea lui Ștefan scrisă pe steagul său: "O, luptătorule și biruitoare, mare Gheorghe, în nevoi și în nenorociri grabnic ajutoare și cald sprijinitor, iar celor întristați, bucurie nespuse, primește de la noi această rugămintă a smeritului tău rob, a Domnului Ștefan Voievod, din mila lui Dumnezeu, Domnul Țării Moldovei. Păzește-l pe el neatins în lumea aceasta și în cea de apoi, pentru rugăciunile celor ce te cinstesc pe tine, ca să te preamărim în veci. Amin."

După această ceremonie, cuvânt i s-a oferit Comandantului Suprem al Armatei Naționale, Președintelui Republicii, dlui Petru LUCINSCHI. Președintele i-a felicitat pe toți locuitorii urbei cu prilejul acestei sărbători, dorindu-le sănătate, mulți ani și pace sufletească.

În continuare oaspeții de onoare împreună cu ceilalți creștini au depus ofrande de flori la monumentul voievodului Ștefan cel Mare și Sfânt. După depunere procesiunea religioasă a pornit spre Sfintele Moaște ale Cuviosului Antipa, care au fost expuse spre închinare tuturor creștinilor.

În a doua jumătate a zilei au urmat o serie de festivități în incinta Palatului Operei Naționale. Aici Mitropolitul VLADIMIR a ținut un discurs referitor la bimilenarismul creștin și la religiozitatea acestui spațiu moldav. Apoi a avut loc un concert și un spectacol religios.

Octavian MOȘIN

În fața moaștelor cuviosului Antipa Românul (Rusia).

Cuviosul Antipa s-a născut în s. Calapodești, jud. Tecuci, în anul 1816, din părinți creștini evlavioși. Tatăl său a fost diacon în biserica din același sat. În prima

Republica Moldova pășește în Europa cu pași vertiginosi.

Nu exagerez deloc, stimați cititori. Că țara se atachează la criteriile "umanismului" și democrației europene ne vorbește și discutarea în Parlament a unei legi "foarte" necesare acum societății moldovenești. Este vorba de Legea "Despre sănătatea reproductivă și planificarea familială", discutată și adoptată în prima lectură de către Legislativul moldovean la 12 octombrie 2000. Numai doi deputați au fost împotriva acestei Legi, dl Victor Josu și dl Valeriu Ghilețchi (doar împotriva Art. 12)

În situația precară în care se află Moldova doar această lege mai trebuia discutată și aprobată, căci cum spune o vorbă din bătrâni: "Afară casa arde, iar baba se piaptână".

Ei, dar câte surprize nu ne-au adus anul acesta legislatorii noștri? Chiar și de Paști ne-au făcut un cadou, refuzând să accepte predarea religiei în școală, ferindu-ne cu o nouă disciplină despre care nici ei habar n-au "cu ce se mânăncă". De ce nu ne-ar feri acum cu o lege care are o denumire frumoasă, dar în realitate nu este altceva decât "Legea liberalizării avorturilor". Proiectul acestei legi a trecut o serie de instanțe, care au dat aviz pozitiv (Comisia pentru buget și finanțe; Comisia pentru securitatea statului și asigurarea ordinii publice; Comisia pentru drepturile omului, culte, minorități naționale și comunități străine; Comisia pentru control și petiții; Comisia pentru tineret, sport și turism; Direcția juridică a Parlamentului).

Probabil că au citit numai ultimul alineat din "Expunerea de motive privind necesitatea adoptării acestei legi", în care se spune: "Adoptarea acestei Legi va ajuta cuplurile și indivizii(?) să-și realizeze scopurile reproducerii, va contribui la prevenirea sarcinilor nedorite și

cu risc crescut, va reduce morbiditatea și bolile sexual-transmisibile, va facilita crearea unor servicii medicale de calitate, convenabile, accesibile tuturor cetățenilor ce au nevoie de ele și va îmbunătăți calitatea consultației, informației, educației".

Povești de adormit copii și intenții frumoase, dar care vor rămâne numai pe hârtie. Căci, cum remarcă chiar și Direcția Juridică a

domnilor "iubitori de oameni", dacă și așa scade natalitatea în Moldova? Dacă în 1986 natalitatea era de 22,7%, apoi în 1997 a scăzut la 11,9 la 1000 de locuitori. Nu cumva cineva are nevoie de pământul nostru, dar fără de noi?

Este straniu că nici cei ce sunt atât

CONTRA

ȘI

PRO

Parlamentului: "chiar și avorturile făcute în condiții de legalitate implică un risc mare de sănătate, cu consecințe grave (în fertilitate, infecții, hepatite, traumatisme psihice, viitoare nașteri premature). Iar luând în considerație situația economică grea în care se află astăzi Moldova, practic va lucra numai Articolul 12, în primul alineat al căruia se spune: "Orice femeie are dreptul la întreruperea artificială a gravității în conformitate cu legislația Republicii Moldova". (Cu care legislație? Cea care nu există? N.F.) Deci va continua, dar cu pași accelerați implementarea aceluia model deformat, de planificare familială, în care dreptul la alegerea reproductivă al femeii este redus la dreptul de a face avort. Legislativul nostru a avut grija de mamele care vor să-și omoare copii nenăscuți, inventând construcția nebuloasă de "întreruperea artificială a gravității". Astfel că abatoarele, scuzați, avortoarele, își vor ridica randamentul de la actualul egal cu 50 % până la 100% (anual în Moldova sunt omorâți de către propriile mame, cu ajutorul medicilor specializați, fiecare al doilea copil. Anul trecut au fost executați în spitalele noastre 27900 de copii nenăscuți). Unde vreți să mai liberalizați avorturile

de preocupați cu drepturile omului, nici juristii nu au observat că în problema avortului avem de a face practic cu două ființe umane: copilul nenăscut și mama lui. Dreptul suprem al ființei umane este dreptul la viață, garantat de Art. 24 al Constituției. Datoria statului este să-i protejeze pe toți în egală măsură, indiferent de vârstă sau locul de trai. În cazul avortului avem de a face cu o discriminare a unei întregi clase de ființe umane, bazate pe criteriul vârstei și pe criteriul locului de trai (mai sunt în pânțele mamei lor). Poate că statul ar trebui să mai învețe și de la legislația bisericească care spune că "copilul nenăscut se considera ca născut de atâtea ori de câte ori aceasta este în interesul lui". Anume datorită faptului că copilul deja conceput este subiect al dreptului bisericesc, avortul este considerat ca omucidere. Astfel, Canonul 2 al Sf. Vasile cel Mare spune: "Ceea care strică fătul prin meșteșugire, suferă pedeapsa uciderii (10 ani îndepărtată de la împărțășanie)", iar Canonul 8 al aceluiași părinte spune: "Tot așa și cele ce dau medicamente pentru pierderea pruncilor sunt ucigașe ca și cele ce primesc otrăvurile ucigătoare de prunci". Este clar că sub aceste pedepse cad nu doar mamele care fac avort, dar și toți cei care le îndeamnă la această crimă, și cei care săvârșesc această crimă (medicii).

Dacă vă amintiți, stimați cititori, pe 17 octombrie la TVM a avut loc o emisiune "Avortul: Pro și Contra", la care am participat și eu. Am rămas surprins că anume femeile sunt acelea care pledează pentru liberalizarea avortului. Cu câtă ardoare apărau ele dreptul lauciderea copiilor nenăscuți, argumentând că, chipurile, societatea nu este în stare să le asigure copiilor o viață demnă, că mulți copii să nasc bolnavi, mulți devin vagabonzi ș.a. Astfel că omorând copiii dispare și problema. Ei bine, astăzi pentru rezolvarea unor probleme sociale cer să fie omorâți cele mai nevinovate ființe umane, copiii. Dar oare stimații "umanisti" nu știu că societatea nu poate să le asigure nici bătrânilor o viață demnă, sârmanii nu primesc pensiile cu lunile, nu cumva mâne vor propune că și acestora trebuie să le "întrerupă artificial viața", mai sunt și bolnavi care suferă de tuberculoză, diabet, cancer și societatea nu este în stare să-i trateze. Nu cumva și acestora li se pregătește aceeași soartă ca și copiilor nenăscuți? Căci dacă dispare omul, dispare și problema!

Dar să revin la emisiunea TV de la 17 octombrie și să vă amintesc că 858 de spectatori au fost contra avortului și 852 pentru. Deci mai mulți au fost contra. Dar diferența de numai 6 oameni nu mă face deloc optimist. De fapt, acea emisiune a fost și un test pentru societatea noastră, arătând că ne aflăm aproape de fundul prăpastiei, căci după cum spune juristul italian Rafael Balestroni: "o dovadă a faptului că un popor a atins fundul prăpastiei degradării morale va fi atunci când avortul va fi considerat ca ceva obișnuit".

Cât mai avem până vom ajunge la adâncul prăpastiei?

Nicolae Fuștei

Declarația Bisericii Ortodoxe din Moldova vis-a-vis de predarea obligatorie în școlile de stat a disciplinei "Educația moral-spirituală"

Conform Legii respective promulgate anul acesta, urma ca de la 1 septembrie 2000 să înceapă în școlile din Republica Moldova predarea obligatorie a disciplinei "Educația moral-spirituală." Graba cu care a fost adoptată Legea respectivă de către Parlament este evidentă, deoarece nici Ministerul Educației și Științei nu s-a dovedit a fi pregătit de predarea în școli a acestei discipline, fiind nevoit să amâne introducerea în școli de la 1 septembrie 2000 la 1 ianuarie 2001.

La ședința care a avut loc pe data de 10 octombrie 2000 la Ministerul Educației și Științei au fost prezentate mai multe concepții, fapt ce dovedește că noțiunea de educație "moral-spirituală" elaborată de către Parlament este confuză, interpretată diferit.

Biserica Ortodoxă din Moldova, prin Comisia mixtă, formată la 29 decembrie 1995 prin Decretul prezidențial Nr 451 a elaborat împreună cu reprezentanții de atunci a Ministerului Învățământului propuneri pentru modificări neesențiale la Legea Învățământului și Legea Cultelor, care nu lezau drepturile minorităților religioase înregistrate în Republica Moldova. Respectivul document a fost prezentat la 28 iunie 1996, prin inițiativă prezidențială a ex-președintelui M. Snegur, Parlamentului trecut pentru dezbateri. Parlamentul, prin comisiile sale, a respins propunerile făcute de Comisia Mixtă, invocând diferite motive.

Actualul Parlament, după cum vedem la fel nu a luat în considerație documentul depus la 28 iunie 1996, adoptând acea Lege confuză, pe care o avem azi, și înlăturând din acest proces Biserica Ortodoxă, care este mama poporului nostru, și cea mai veche instituție la poporul nostru mai veche decât însuși statul, care a dispus întotdeauna de valori educative, de formare a bunurilor cetățeni, verificate prin secole și milenii.

De aceea, reieșind din situația nou orientată, Biserica Ortodoxă a propus o Concepție de Educație Religioasă, prezentată la Parlament, de la care nu avem până în prezent nici un răspuns și prezentată de asemenea la Ministerul Educației și Științei, după toate cerințele preconizate de Minister și curriculum respectiv pentru clasele I-IV.

Însă la ședința de pe 10 octombrie 2000 menționată

mai sus, dl Bucur, Viceministrul Educației și Științei, ne-a dat de înțeles că până la 30 oct. a. c., va fi adoptată concepția elaborată de Minister.

Însă concepția prezentată de Minister este confuză și controversată. Nu s-a acceptat educația religioasă promovându-se o nouă disciplină: educația moral-spirituală. Această concepție, al cărei autor este dl Păslaru, nu este separată de religie, ba mai mult, din conținutul ei se reflectă noțiuni religioase, adică concepția pretinde aceeași educație religioasă, însă cu alt nume. Spre exemplu, concepția prevede familiarizarea copiilor cu cunoștințe teologice și liturgice:

- Raportul copilului în relație cu Dumnezeu.
- Ideea unității dintre revelația divină și descoperirea umană.
- Caracterul pozitiv al educației și dogmei religioase.
- Cunoașterea percepțiilor ale religiei creștin-ortodoxe.
- Întemeierea conținuturilor pe Sf. Scriptură.
- Dogme specifice unei religii.
- Conținuturile vor fi laice, religioase.

La vârstele mici EMS se va preda cu conținuturi din Biblie ori alte cărți sfinte.

Tehnologiile educației moral-spirituale: participarea conștientă a elevilor la manifestările religioase, la slujbele religioase.

Instrucția religioasă (rugăciunea, cântece religioase,

ceremonii religioase).

Elementele de dogmatică în cadrul orelor EMS. EMS, cu toate că pretinde a fi separată de Educația Religioasă, totuși în conținutul ei vorbește despre Dumnezeu, Biserica, rugăciune, teologie, noțiuni liturgice etc.

Astfel Ministerul Educației intervine în sfera de competență a Bisericii referitor la învățătura despre credință, adică în doctrina Bisericii.

Concluzii:

Biserica propune un compromis: să rămână denumirea disciplinei "Educație moral-spirituală", dar în context ortodox, conform concepției propuse de Biserica Ortodoxă.

Pentru cei care nu doresc să studieze educația moral-spirituală în context ortodox, Ministerul să le elaboreze o concepție moral-spirituală neconfesională.

În cazul în care opinia Bisericii Ortodoxe din Moldova, care reprezintă peste 90 de procente din populația țării, va fi ignorată din nou, vom fi nevoiți să luăm atitudinea respectivă față de cele ce contravin educației, tradiției, culturii și istoriei poporului nostru.

Dorim să creștem, împreună cu statul, un cetățean integrat, creativ, cărui să i se vorbească aceleași lucruri și acasă, și în Biserică, și la școală, dar nu cum ne-a demonstrat practica anilor ateismului de stat, când se creșteau cetățeni dedublați, ce vorbeau una acasă și alta în societate. Iar faptul că R. M. este formată din mai multe etnii: moldoveni, ucraineni, ruși, găgăuzi, bulgari – toți de aceeași credință și tradiție, ne întărește și mai mult încrederea că doar aceasta este temelie de nezdruccinat a păcii civile din Moldova, lucru care trebuie păzit ca lumina ochiului, atât în școli, cât și de toate instituțiile statului nostru.

Așa să ne ajute Dumnezeu.

Cu binecuvântarea ÎPS VLADIMIR, Mitropolitul Chișinăului și al întregii Moldova: PS DORIMEDONT - Președinte al Comisiei Bisericii Ortodoxe din Moldova pentru problemele educației religioase; Pr. Vasile CIOBANU – secretarul Comisiei.

Cu ajutorul Bunului Dumnezeu și inițiativa câtorva creștini s-a înființat o nouă asociație cu caracter creștin-ortodox, numindu-se "ICHTHYS-MOLDOVA". Este o denumire constituită din două cuvinte: Ichthys- provine de la grecescul ιχθυς ce înseamnă pește, iar dacă traducem inițialele vom primi Ihsus Hristos Fiul lui Dumnezeu Mântuitorul. Acesta era simbolul primilor creștini, deosebindu-se de păgâni. A fost propusă această denumire, fiindcă și noi, creștinii de azi, suntem înconjurați de curente neopăgâne.

Adunarea de constituire a avut loc la 05.04.2000, în incinta Teatrului Republican "Licurici, au participat 35 persoane. S-a menționat necesitatea creării

unei asociații cu caracter moral-ortodox, la care au fost propuse mai multe sugestii.

"ICHTHYS-MOLDOVA"

Nicolae Fuștei, profesor la Academia Teologică, a vorbit despre modul de activitate a tinerilor într-o societate plină de probleme

Cu prilejul serbării a 2000 de ani ai creștinismului, asociația a organizat un concert de suflet închinat Sfințelor Sărbători de Paști cu genericul: "Aceasta este ziua pe care a făcut-o. Domnul să ne bucurăm și să ne veselim în ea". Serbarea s-a desfășurat în incinta Teatrului de Păpuși "Licurici" la 05.05.2000 și a fost deschisă de Înalt Prea Sfințitul Vladimir, Mitropolitul Chișinăului și al întregii Moldove.

Asociația a fost înregistrată de Ministerul

Justiției la 21.09.2000 ca organizație neguvernamentală, necomercială. Constituită în formă organizatorico-juridică de organizație obștească și urmărind benefici-

ul public, enumerăm unele scopuri: activitate filantropică, educarea calităților morale și combaterea viciilor sociale, protejarea tinerilor de influențele negative ale sectelor cu regim totalitar, dezvoltarea activismului social și misionarismului. A fost elaborat un program de lucru care prevede colaborarea cu Organizațiile și Instituțiile de Stat, cum ar fi Centrul Republican de Triere a Minorilor, Universitatea de Medicină.

Sperăm că activitatea asociației va fi un început de bun augur pentru prosperarea misionarismului în Biserica Ortodoxă.

Viorel Cojocaru, Președintele Asociației "Ichthys Moldova".

MEDITAȚII POST-FACTUM

Capitala Moldovei – bravo ei! – a marcat într-un mod deosebit cei 2000 de ani de la nașterea Mântuitorului printr-o nouă sărbătoare- Hramul Orașului, oficiat cu deosebit fast. Deși jubileele sunt mai mult pentru noi, oamenii, căci la Dumnezeu o zi e cât o mie de ani și o mie de ani cât o zi. Noi însă, cei care

puțin, păcatul odată făcut. Cunoaștem cu toții această protoistorie, acest prim război în care inamicul a înaintat și a câștigat. Cu urmări nefaste pentru multe mii de ani înainte. Dar ce folos că o cunoaștem? Genetica ne dă de sminteală și ne face să repetăm la nesfârșit aceleași greșeli. De sute de ori pe zi, fiecare în propria variantă de înscenare. Ce avem drept rezultat? Nu se vede oare? – tristețea care vine să umple golul de virtute și prezență a lui Dumnezeu în sufletul omenesc.

Am moștenit cu adevărat o fire cam stri-

recent, cum s-ar spune într-un reportaj jurnalistic, cu doar două milenii în urmă, în istoria omenirii s-a produs un eveniment, pe care să ne dea Dumnezeu lumină în cugete ca să-l conștientizăm cu adevărat. Din sferele înalte ale Divinității se coboară până la cele profane însuși Dumnezeu. Emoție în gâtlee pentru cei cu puțină de tot imaginație și puțină de tot simțire! Cel Care le cuprinde pe toate - și timp, și spațiu, și furnică, și supernovă ia ființă într-un trup murdărit de păcat, limitat de existența materială. Însuși Dumnezeu devine om, transformându-se astfel într-o punte de legătură între cer și pământ, adică între materie și spirit. Mai putea oare cineva dintre înțelepții pământului să viseze asemenea minune, dară-mi-te să o vadă? Minunea cea mai minunată este însă că ea continuă. Rezultatul ei miraculos este și schimbarea firii omenești – schimbare radicală - și ruperea oricăror bariere. Spațiul este deschis, universul plin de lumină, viață în trup, viață în sferele înalte! Și toate acestea se produc și aici, da-da, într-o republică sărăcită, în Chișinăul sf. sec 20, secolul "desacralizării"! Și în această lume bulversată de crize economice, parlamentare, prezidențiale, personale etc.! În paralel cu această lume care ne crampează cu lipsa părelnică de soluții, cu necesitățile materiale și frigul

DE LA HRAMUL ORAȘULUI

suntem sub stăpânirea timpului, avem în permanență nevoie de aniversări, sărbători, manifestări de tot genul. Altfel cum ne-am aminti să le mai sunăm părinților, dacă nu ar fi o sărbătoare, o zi de naștere, sau cum și-ar aminti soții de salvatorul buchet de flori, dacă n-ar fi ziua de 8 martie, etc. Ne-am mai aminti oare de Dumnezeu, dacă n-ar fi duminicile și un Crăciun sau un Paște? Cu cel mai elementar simț autocritic recunoaștem că această amnezie face parte din "faimosul" cod genetic, rămas omenirii de la primii oameni, care prin legea firii au devenit și strămoșii noștri – adică Adam și Eva. Iar "provocatorul" acestei și altor atât de numeroase calități care ne fac în permanență să pășim "cu stângul" este, se pare, chiar fructul multpomenit în istoria omenirii. Un mic fruct, efectul căruia nu poate fi comparat cu cel al vreunei arme născocite de mintea omenescă. Dar să stăm strâmb și să judecăm drept, cum ne îndeamnă înțelepciunea populară: este oare de vină arma sau degetul care o pune în mișcare?

Și în cazul bucolicilor noștri strămoși rodul pomului a fost doar o piatră de încercare. De fapt festa le-a jucat-o chiar propria mândrie. Au vrut să fie ca Însuși Dumnezeu, deși aveau deja chipul, asemănarea și dragostea lui. Ce le mai lipsea? Nițel supușenie și coala pocăință. Prima ca să nu asculte sfaturile șoptite cu voce viclană, și a doua ca să recunoască, cel

LA HRAMUL SUFLETULUI

cată și ne putem convinge de acest fapt fiecare, cu propria fruntică pălindu-ne de acest zid de piatră, dacă încercăm să trăim măcar o oră după poruncile lăsate de însuși Dumnezeu, adică conform "regulilor de exploatare", ca să nu ne uzăm înainte de timp. Iertarea aproapelui? Să am pardon, prea mă calcă pe bătătură! Să nu urăști? Păi cum, nici chiar pe vecin? Și iată că pacea promisă ne părăsește, Dumnezeu rămânând să bată mult și bine la ușa sufletului nostru, plin deja de cele lumești... Dar! Dar, atenție, pentru cei care deja au capitulat și au renunțat să mai lupte cu morile de vânt ale propriei firi decăzute! Relativ

promis la iarnă! Universuri paralele, care se întrepătrund, face doar să deschidem ochii sufletului. Atunci cărările Adevărului devin mai clare, căci însuși Dumnezeu nostru, Ihsus Hristos stă alături cu făclia sa ca să le lumineze.

Pentru a nu uita aceste lucruri, avem nevoie noi, oamenii, de sărbători. Hramul orașului din acest an a devenit un însemn bun în memoria noastră. Dar să nu uităm – Cel Care ne iubește este chiar alături și în restul zilelor din an. Și în restul zilelor din mileniu...

Alexandru Samson

BISERICA ORTODOXĂ SÂRBĂ CONDAMNĂ AVORTURILE

La începutul Postului Paștelui Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Sârbe a trimis o scrisoare către toți preoții, în care acestora li se cere să nu dea Sfânta Împărtășanie medicilor și moașelor care fac avorturi, informează agenția iugoslavă de știri Beta. "Avortul este un păcat greu în fața lui Dumnezeu și condamnat de Scripturi. El amenință întreaga națiune sârbă cu exterminarea biologică", se spune în mesajul sinodal.

Oprirea de la Sfânta Împărtășanie pentru cei vizați se va menține până la pocăința acestora.

Avortul nu a fost niciodată o problemă disputată în Serbia. El este efectuat fără restricții sub acoperirea legilor liberale ale țării. Totuși, Biserica Ortodoxă Sârbă este îngrijorată în ultima vreme de scăderea alarmantă a natalității în rândul sârbilor.

BISERICA ORTODOXĂ A GRECIEI CONDAMNĂ LEGEA VOTATĂ DE PARLAMENTUL EUROPEAN CARE PROMOVEAZĂ HOMOSEXUALITATEA

Printr-un comunicat emis la începutul lunii aprilie, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe a Greciei a condamnat ferm homosexualitatea și cuplurile de același sex care trăiesc împreună, informează agenția ANSA. Ierarhii greci au afirmat că "homosexualitatea nu face parte din natura umană așa cum a fost ea creată de Dumnezeu, iar Biserica Ortodoxă a Greciei consideră homosexualii drept păcătoși, dar care, bineînțeles, pot fi iertați dacă se pocăiesc, în același fel în care primesc iertare toți păcătoșii". Mai mult, Sfântul Sinod condamnă recenta propunere a Parlamentului European de a garanta cuplurilor homosexuale aceleași drepturi cu cele heterosexuale. PF Arhiepiscop Hristodoulos al Atenei și al Întregii Grecii a afirmat aceeași poziție și într-una din predicile sale duminicale.

SINODUL OPREȘTE PE CLERICI SĂ FACĂ POLITICĂ DE PARTID

În ședința de lucru din 23-25 februarie 2000, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a luat în examinare și poziția Bisericii în perspectiva alegerilor locale și ale celor generale din anul 2000.

Consecvent hotărârilor sale anterioare, Sfântul Sinod menține recomandarea făcută clerului în anul 1996, în aceleași împrejurări, de a se abține de la o politică militantă în cadrul partidelor.

Clericii pot candida numai ca independenți și numai cu aprobarea chiri-arhului, pentru un loc în consiliile locale, atât în mediul urban, cât și în cel rural.

Nefiindu-i indiferente binele, libertatea, demnitatea și prosperitatea spirituală și materială a țării și a poporului român, Biserica Ortodoxă Română recomandă clerului să sfătuiască pe credincioșii mireni din Adunările Parohiale - care de fapt o reprezintă în Consiliile Parohiale, Consiliile Eparhiale și Adunările Eparhiale - și care sunt capabili, activi și cunoscători ai problemelor bisericești și ale vieții sociale și politice românești, să candideze pentru forurile legislative sau administrative locale sau centrale. Clericii care, în pofida acestor recomandări, vor candida și vor ocupa, chiar ca independenți, funcții în administrația de stat (primar, prefect, etc.) sau mandate în Parlament, vor fi suspendați din activitatea preoțească pe durata mandatului.

Biroul de Presă și Comunicații al Patriarhiei Române

INTRONIZAREA NOULUI MITROPOLIT LA CAPE TOWN

În catedrala "Sf. Gheorghe" din Cape Town, Africa de Sud, a avut loc intronizarea Înalt Prea Sfințitului Sergios în calitate de Mitropolit al Cape Town-ului.

La ceremonia intronizării Prea Fericitul Patriarh al Alexandriei și Întregii Africi, Petros II, a fost reprezentat de către Înalt Prea Sfințitul Ioannis, Mitropolit de Iohanesburg și Pretoria. Printre cei prezenți la solemnitate se aflau membrii comunității grecești, reprezentanții puterii de stat, mulți credincioși de diferite confesiuni.

Noul Mitropolit al Cape Town-ului, Înalt Prea Sfinția Sa Sergios Kykkotis s-a născut în Cipru în anul 1967. După absolvirea școlii medii a fost primit în frăția mănăstirii Theotokos, Kykkos. În 1986 primește hirotonia de ierodiacon, iar în 1996 de către Prea Fericitul Chrisostomos, Arhiepiscopul Ciprului, a fost hirotonit ca preot. A studiat teologia la Universitatea din Atena. Din 1997 devine cleric al patriarhiei din Alexandria, fiind numit paroh la comunitatea ortodoxă din Port Elizabeth, Africa de Sud. La 27 noiembrie 1999 a fost numit de către Sfântul Sinod al Patriarhiei de Alexandria și al întregii Africi ca episcop. Hirotonia a avut loc în catedrala "Sf. Sabba" din Alexandria.

Biroul de informații al Patriarhiei de Alexandria

PS SERGHII A RĂPOSAT ÎNTRU DOMNUL

În seara de 20 octombrie, la vârsta de 49 de ani, a trecut la Domnul PS Serghii, episcop de Novosibirsk și Berdsk.

PS Serghii (Serafim Vladimirovici Sokolov) s-a născut la 14 iulie 1951 în or. Moscova, în familia unui preot. După absolvirea școlii medii muzicale a studiat la Școala muzicală Ippolitov-Ivanov din Moscova, pe care a absolvit-o cu mențiune în 1970. Între 1970-1972 a făcut serviciul militar în rândurile Forțelor Armate.

Din ianuarie 1973 până în aprilie 1989 a slujit ca ipodiacon la catedrala "Arătării Domnului" din Moscova.

Între anii 1973 - 1980 a studiat la Seminarul și Academia Teologică din Moscova. În 1980, după susținerea tezei de Candidat în Teologie cu tema: "Învățătura Evanghelică despre Împărăția lui Dumnezeu și importanța ei pentru viața morală a creștinului" este angajat ca profesor de Catehisis

(1981) și de Vechiul Testament (1982) la Seminarul Teologic din Moscova. În decembrie 1976 este primit în comunitatea frățească a mănăstirii "Sf. Treime" din Serghiev-Posad. La 10 mai 1977 este tuns în călugărie. La 14 mai 1977 primește hirotonia de ierodiacon, iar la 9 aprilie 1989 este hirotonit ca ieromonah, fiind ridicat concomitent și la rangul de arhimandrit.

Din mai 1990 până în octombrie 1995 a fost Inspector la Academia Teologică din Moscova, citind și un curs de Omiletică la aceeași Academie. Prin hotărârea Sfântului Sinod din 6 octombrie 1995 este numit episcop de Novosibirsk și Berdsk. Hirotonia episcopală a primit-o la 10 decembrie 1995 în catedrala "Arătarea Domnului" din Moscova.

Cinci ani a slujit PS Serghii la catedrala Novosibirskului, semănând credința creștină în acest ținut sever. Pentru activitatea sa misionară a fost decorat cu diferite ordine bisericești.

Dumnezeu să-l odihnească în corturile celor drepte, iar amintirea lui să fie în veci.

MATERIALELE PUBLICE REFLECTĂ DOAR OPINIA AUTORILOR ȘI GRADUL LOR DE DOCUMENTARE

Stimați cititori, dacă ați citit ziarul și nu doriți să-l păstrați, transmiteți-l la alți cititori, dar vă rugăm să nu-l folosiți pentru necesități auxiliare

CURIERUL ORTODOX

Publicație
în limba română
Indice de abonare 22034

Adresa redacției:
"Curierul Ortodox". Bd. Traian, 3/1
MD-2060 Chișinău
Moldova (Rep)
Tel. 77-25-33, 77-24-44

REDACȚIA
Nicolae FUȘTEI - redactor-șef,
Preot Vasile CIOBANU - secretar responsabil,
Preot Dumitru TOLICO - redactor tehnic,
Larisa ERȘOV - redactor literar

Tipografia "Prag"
str. Spicului 94,
Chișinău
Tirajul: 2000
Comanda Nr. 1927